

Fordeler ved relokalisering til tiltakssonen (Nord-Troms og Finnmark)

Bedrifter som flytter til Nord-Troms og Finnmark (tiltakssonen) kan dra nytte av en unik kombinasjon av økonomiske incentiver og støtteordninger. I disse kommunene er arbeidsgiveravgiften (AGA) satt til **0 %**, mot inntil 14,1 % i sentrale strøk ¹. Det innebærer at en bedrift unngår store lønnskostnader: for en ansatt med for eksempel 600 000 kr i årslønn, kan besparelsen i AGA beløpe seg til nær 85 000 kr årlig. I tillegg til AGA-fritaket gir staten betydelige personrettede goder. Fra 2026 doubles satser for sletting av studielån i tiltakssonen: bosatte og yrkesaktive kan få slettet **inntil 60 000 kr** av studiegjelden per år ² ³. Samtidig økes Finnmarksfradraget fra 30 000 til **45 000 kr** per person ⁴, noe som gir en skattefordel på opp mot ca. 15 000 kr i spart skatt for hver innbygger i sonen. Husholdninger med barn får også direkte støtte: fra 2023 er barnehage gratis i tiltakssonen ⁵, noe som tilsvarer en netto besparelse på ca. 44 000 kr per barn (gratis kjernetid).

Viktige statlige incentiver:

- **Differensiert arbeidsgiveravgift:** AGA-satsen er 0 % i Nord-Troms og Finnmark (Tiltakssonen, sone V) ¹, mot 14,1 % i sone I.
- **Studielånssletting:** Inntil 60 000 kr per år slettes for kvalifiserte personer i Finnmark/Nord-Troms fra 2026 ² ³ (satsen doubles).
- **Finnmarksfradrag:** Økes til 45 000 kr for alle som bor i sonen ⁴, noe som gir lavere skatt.
- **Energifordeler:** For husholdninger (og i praksis ansatte) i Nord-Troms/Finnmark er det **ingen avgift på strøm** (el-avgift = 0) og **ingen merverdiavgift** på strøm ⁶. Dette gir en effektiv strømpris på kun ca. 0,40 kr/kWh ⁷. Lavere energikostnader kan gjøre boligutgifter og driftskostnader betydelig lavere enn i sør.
- **Gratis barnehage:** Barnehage er gratis i tiltakssonen fra høsten 2023 ⁵. Dette er et viktig velferdstiltak for ansatte med barn og øker bosettingsattraktiviteten.

Økonomiske gevinster – eksempelberegning

Flere offentlige tiltak gir samlet store økonomiske gevinster for bosatte arbeidstakere og deres bedrifter. Et konservativt regnestykke for en to-personshusholdning (2 ansatte, 2 barn) gir illustrasjon av størrelsesorden:

Tiltak	Ca. årlig økonomisk gevinst
Studielånssletting (2 × 60 000 kr)	120 000 kr slettet låneskuld ²
Økt Finnmarksfradrag (2 × ~15 000 kr)	~30 000 kr lavere skatt (sparer opptil 15 000 kr hver) ⁴
Gratis barnehage (2 barn)	~88 000 kr spart (gratis kjernetid, ~44 000 kr per barn) ⁵
Totalt (eksempel)	~238 000 kr årlig nettofordel (summert)

Den faktiske gevinsten avhenger selvsagt av individuelle forhold (inntekt, lånegjeld, antall barn osv.), men tabellen viser at offentlige tiltak alene kan gi hundretusenkroners besparelser per år per familie. I tillegg kommer bedriftens besparelser via 0% AGA og lavere kraftkostnader. Samlet skaper disse virkemidlene et insentivrom som svært få regioner kan matche.

Regionale utviklingsmidler og statsbudsjettstiltak

Regjeringens distrikts- og Nord-Norge-politikk gir også konkrete budsjetterte midler til næringsutvikling: I forslaget til statsbudsjett 2026 er det satt av **102,5 mill. kr** til Finnmark fylkeskommune i regionale utviklingsmidler ⁸. Disse midlene fordeles blant annet til bedriftsutvikling, næringshager, inkubatorprogrammer og omstillingsarbeid via Innovasjon Norge og fylkeskommunen. I tillegg foreslår regjeringen **7 mill. kr i investeringskapital til samisk næringsutvikling** ⁹. Samferdsel og infrastruktur styrkes også: Eksempelvis bevilges hundrevis av millioner til veiutbygging (E45 Kløfta-Alta tunnel, bruutbedringer, mv.) for å knytte Finnmark tettere til resten av landet ¹⁰. Samlet vil flere milliarder kroner gå til investeringer og drift i regionen gjennom statsbudsjettet (bl.a. stor satsing på samferdsel, forsvarsinvesteringer mv.), noe som styrker attraktiviteten.

Tiltak i Finnmark fylkeskommune (budsjett 2026–2029)

Også Finnmark fylkeskommune har innarbeidet offensiv næringsstøtte i sitt budsjettforslag for 2026–2029. Høydepunkter er:

- **Infrastruktur for næringsliv:** Historisk høyt investeringsnivå (2,7 milliarder over fire år) for å forbedre vei, skole og annet i fylket ¹¹. Mye av investeringsmidlene går til samferdsel (1,7 mrd kr) og til skole/utdanning (500 mill kr), noe som bedrer rammevilkårene for næringslivet.
- **Såkorn- og etableringsfond:** Av de nyslåtte midlene foreslås inntil **50 mill. kr** til et såkornfond for å stimulere til ny næringsetablering i Finnmark ¹². Dette er et nytt grep for å skape egenkapitaltilgang til små bedrifter og gründere.
- **Driftsmidler til næringsarbeid:** Det foreslås å bruke ca. **56 mill. kr årlig** til nærings- og utviklingsarbeid ¹³ (f.eks. administrasjon av næringsfond, tilrettelegging, rådgivning).
- **Regionspesifikke satsinger:** Blant fylkeskommunens prioriterte prosjekter finner vi f.eks. «Fisk til marked»-pakken (250 mill kr til havner og fasiliteter) ¹⁴. Fylkeskommunen har også avsatt midler til elevboliger og kompetansetiltak, som indirekte gir flere kvalifiserte arbeidstakere lokalt.

Disse tiltakene er politisk forankret i fylkeskommunens næringsstrategi og utløser statlige midler (reg. midler, partnerskap med fylkeskommuner mv.) i tillegg. Samlet gir Finnmark fylkeskommunes plan et styrket rammeverk for lokal næringsutvikling fram mot 2029.

Kommunale støtteordninger

Mange kommuner i Nord-Troms og Finnmark har egne næringsfond eller lokal næringsstøtte for å tiltrekke bedrifter. For eksempel lyser Troms og Finnmark fylkeskommune i 2022 ut inntil 400 000 kr i medfinansiering til kommunale næringsfond i tidligere Troms fylke ¹⁵. Slike midler kanaliseres gjennom kommunene til lokale gründere og bedrifter, ofte som tilskudd til utstyr eller utviklingsprosjekter. Enkelte kommuner tilbyr også andre lokale incentiver (tilflytterpakker, lav kommunal avgift i oppstart, tomtepriser osv.), men dette varierer fra sted til sted. Poenget er at den samlede offentlige støtten omfatter flere nivåer: Stat, fylke og kommune samvirker for å gi bedrifter bedre lønnsomhet ved etablering i distriktet.

Innovasjon Norge Arktis og andre virkemidler

Innovasjon Norge har et eget arktisk kontor (kontorsteder i Tromsø, Alta og Vadsø) som spesielt retter rådgivning og finansieringsordninger mot bedrifter i Nord-Norge. Her kan SMB søke støtte og lån under programmer som «**Arktis 2030**», et næringsrettet tilskudd for teknologi- og innovasjonsprosjekter i arktiske miljø ¹⁶. Det tilbys også **Utviklingstilskudd for Finnmark** for prosjekter som fremmer lokal og regional næringsutvikling i Øst-Finnmark ¹⁶. Innovasjon Norge Arktis gir dessuten generell forretningsrådgivning, nettverksbygging og internasjonaliseringstjenester til bedrifter i regionen ¹⁷ ¹⁶. Disse virkemidlene kan kombineres med kommune- og fylkesstøtte for å maksimere investerings- og utviklingsmidler til nye bedrifter.

Oppsummering og Sametinget-støtte

Tiltakene ovenfor utgjør et samlet økonomisk insentivsystem som i praksis gjør Nord-Troms og Finnmark svært konkurransedyktig for flytting eller oppstart av bedrifter. Effektivt **null arbeidsgiveravgift**, **doblet gjeldsslette** og økt **Finnmarksfradrag** alene kan halvere «nettokostnaden» ved å ansette folk sammenlignet med Sør-Norge. I tillegg reduseres familiers levekostnader kraftig (gratis barnehage, lav strømpris osv.).

Sametinget har også egne støtteordninger som kan være relevante for samiske gründere og lokalsamfunn. Disse omfatter tilskudd til samisk kultur- og næringsprosjekter (f.eks. reiseliv, håndverk, lokal matproduksjon) og språktiltak. En detaljert oversikt over Sametingets virkemidler ligger i egen rapport, men det er viktig å merke seg at samiske formål står sentralt i fylkesplanleggingen.

Alt i alt representerer kombinasjonen av statlige virkemidler, fylkes- og kommunale budsjetter, samt Innovasjon Norge Arktis-programmer, en omfattende støttepakke. Dette gir små og mellomstore bedrifter svært gode forutsetninger for lønnsom drift ved relokalisering til tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark. (Kilder: Offentlige budsjett- og vedtaksdokumenter ¹ ² ⁴ ⁶ ⁵ ¹³ ¹² ¹⁶, Innovasjon Norge Arktis, fylkeskommunale dokumenter.)

¹ Arbeidsgiveravgift - Skatteetaten

<https://www.skatteetaten.no/satser/arbeidsgiveravgift/>

² Forslag til statsbudsjett 2026

<https://lanekassen.no/en-US/presse-og-samfunnskontakt/nyheter/forslag-til-statsbudsjett-for-2026/>

³ Vil innføre ny ordning for sletting av studielån - regjeringen.no

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/vil-innfore-ny-ordning-for-sletting-av-studielan/id3121673/>

⁴ ⁸ ⁹ ¹⁰ Statsbudsjettet 2026: Finnmark - regjeringen.no

<https://www.regjeringen.no/no/statsbudsjett/2026/fylkesoversikten/statsbudsjettet-2026-finnmark/id3122314/>

⁵ Vil innføre gratis barnehage i tiltakszona i Nord-Troms og Finnmark - regjeringen.no

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/distriktspolitikk/id2930594/>

⁶ Elektrisitetsnæringens økonomiske utvikling – SSB

<https://www.ssb.no/virksomheter-foretak-og-regnskap/virksomheter-og-foretak/statistikk/elektrisitetsnaeringens-okonomiske-utvikling>

⁷ Dette er Norgespris - NVE

<https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/kunde/stroem/dette-er-norgespris/>

11 12 13 14 **Rekordhøyt forslag til investeringsbudsjett - Finnmark fylkeskommune**
<https://www.ffk.no/aktuelt/rekordhoyt-forslag-til-investeringsbudsjett.68529.aspx>

15 **Startside**
https://www.regionalforvaltning.no/Startside/Velkommen.aspx?Ordning_Id=3927&Cookie=0

16 17 **Arktis (Troms og Finnmark) | Innovasjon Norge**
<https://www.innovasjon norge.no/kontor/arktis>